

Stanovisko k případům, kdy na karanténu navazuje DPN, která je spojena s izolací

Zákon č. 121/2021 Sb. je účinný od 5. 3. 2021 (tj. od data jeho vyhlášení ve sbírce zákonů), přičemž obsahuje přechodné ustanovení, které umožňuje podle něj postupovat již od 1. 3. 2021. Od počátku března 2021 je tedy třeba aplikovat i ustanovení **§ 1 odst. 3, které umožňuje považovat za jeden případ i karanténu na kterou navazuje izolace** (např. z důvodu, že lékař namísto aby pokračoval v nařízené karanténě i při pozitivním testu na COVID 19, tuto karanténu ukončil a vystavil neschopenku pro covidovou diagnózu, se kterou je svázán režim izolace).

Proto je jedním ze základních východisek fakt, že pokud je počínaje dnem 1. 3. 2021 nařízena karanténa a je vystavena navazující neschopenka s příznakem izolace, považuje se celý případ za případ jediný a podle toho se vyplácí jak náhrada mzdy spolu s mimořádným příspěvkem, tak i případné navazující nemocenské.

Uvedený výklad vychází z přechodného ustanovení v § 11 zákona č. 121/2021 Sb., podle kterého příspěvek přísluší i za kalendářní dny přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, pokud byla zaměstnanci nařízena karanténa po 28. únoru 2021. Půjde-li o případ, kdy karanténa byla nařízena od 1. 3. 2021, je nárok na mimořádný příspěvek vždy zachován a pouze pokud by došlo k případu navazující izolace před 1. 3. 2021, půjde o oddělené/nenavazující případy, tj. náhrada mzdy spolu s případným příspěvkem se poskytne samostatně v každém z nich.

Pokud karanténa začala před 1. 3. 2021, lze případně vyplácet mimořádný příspěvek až od 5. 3. 2021, v souladu s účinností zákona, uvedené přechodné ustanovení zabezpečuje nárok na příspěvek pouze v případech uvedených v předchozím odstavci.

Pro ilustraci se uvádí následující příklady:

Karanténa od 22. 2. do 26. 2. 2021, DPN covidová (tj. izolace) od 27. 2. (resp. 26. 2.) do 12. 3. 2021

- U svého zaměstnance zaměstnavatel vidí příznak izolace na covidové DPN. Rovněž vidí, že předchozí případ karantény skončil dnem předcházejícím (může však být i stejný den) vystavení neschopenky pro izolaci.
- Jde o **dva případy** karantény/DPN, v souladu s právní úpravou účinnou v daný den 27. 2. (resp. 26. 2.) je nelze považovat za případ jediný. Zaměstnavatel dvakrát vyplácí náhradu mzdy a od 5. do 12. 3. 2021 je nárok na příspěvek. (*pozn., jiný výklad by rovněž pojištěnce poškodil, neboť při pokračování by byl příspěvek poskytnut pouze od 5. do 7. 3. 2021*).

Karanténa od 15. 2. do 23. 2. 2021, DPN covidová (tj. izolace) od 24. 2. do 15. 3. 2021. Řešení je stejné jako v předchozím případě.

- U svého zaměstnance zaměstnavatel vidí příznak izolace na covidové DPN. Rovněž vidí, že předchozí případ karantény skončil dnem předcházejícím (může však být i stejný den) vystavení neschopenky pro izolaci.
- Jde o **dva případy** karantény/DPN, v souladu s právní úpravou účinnou v daný den 24. 2. je nelze považovat za případ jediný (nemohu považovat vzniklou DPN za navazující). Zaměstnavatel dvakrát vyplácí náhradu mzdy a od 5. do 9. 3. 2021 je nárok na příspěvek. Poté navazuje nemocenské. (*pozn., jiný výklad by rovněž pojištěnce poškodil, neboť při pokračování by nebyl příspěvek poskytnut vůbec*).

Karanténa od 25. 2. do 28. 2. 2021, DPN covidová od 1. 3. do 15. 3. 2021. Řešení je stále ještě stejné jako v předchozím případě.

- U svého zaměstnance zaměstnavatel vidí příznak izolace na covidové DPN. Rovněž vidí, že předchozí případ karantény skončil dnem předcházejícím (může však být i stejný den) vystavení neschopenky pro izolaci.
- Jde ještě o **dva případy** karantény/DPN. Zaměstnavatel dvakrát vyplácí náhradu mzdy a od 1. do 14. 3. 2021 je nárok na příspěvek. Poté navazuje jeden den nemocenského. (*pozn., jiný výklad by rovněž pojištěnce poškodil, neboť při pokračování by byl příspěvek poskytnut pouze od 5. do 14. 3. 2021*).

Karanténa od 25. 2. do 4. 3. 2021, DPN covidová od 5. 3. do 15. 3. 2021

- U svého zaměstnance zaměstnavatel vidí příznak izolace na covidové DPN. Rovněž vidí, že předchozí případ karantény skončil dnem předcházejícím (může však být i stejný den) vystavení neschopenky pro izolaci.
- Jde o **dva případy**, protože DPN s příznakem izolace vzniklé za účinnosti tohoto zákona se považují za pokračování dříve nařízené karantény pouze, pokud i karanténa je z března 2021. Nárok na příspěvek tedy bude od 5. do 15. 3. 2021, tj. 11 dní.

Karanténa od 1. 3. do 4. 3. 2021, DPN covidová od 5. 3. do 20. 3. 2021

- U svého zaměstnance zaměstnavatel vidí příznak izolace na covidové DPN. Rovněž vidí, že předchozí případ karantény skončil dnem předcházejícím (může však být i stejný den) vystavení neschopenky pro izolaci.
- Jde již o **jeden případ** karantény, protože u DPN vzniklé podle ošetřujícího lékaře dne 5. 3. 2021 již aplikuji úpravu mimořádného příspěvku a DPN s příznakem izolace vzniklé za účinnosti tohoto zákona mohou považovat pokračování dříve nařízené karantény. Nemohu postupovat tak, že jde o dva případy, právní úprava to nedovoluje. Nárok na příspěvek bude od 1. 3. do 14. 3. 2021, aplikuje se přechodné ustanovení.

Karanténa od 1. 3. do 20. 3. 2021, další karanténa od 21. 3. do 10. 4. 2021

- U svého zaměstnance zaměstnavatel vidí příznak karantény s tím, že předchozí případ karantény skončil dnem předcházejícím (může však být i stejný den) vystavení další karantény.
- Jde o **jeden případ** karantény, neboť dvě navazující karantény by měly být kladeny naroveň obdobnému případu karanténa/izolace, jak je vyloženo výše. Jiný výklad by vedl k neodůvodněnému výsledku. Nárok na příspěvek bude od 1. 3. do 14. 3. 2021, aplikuje se přechodné ustanovení.

Poznámky kurzívou dokumentují, že přijatý výklad (DPN s příznakem izolace **vzniklé** po 1. 3. 2021 lze navazovat na předchozí případ karantény vzniklé od tohoto data) je většinou ve prospěch pojištěnce.

Alternativní výklad (DPN s příznakem izolace, **které trvají** za účinnosti zákona 121/2021 Sb. lze navazovat na předchozí případ karantény) by byl v neprospěch pojištěnce a navíc znamenal větší zásah do případů, kdy již zaměstnavatel vyplatil náhradu mzdy a příspěvek a ukázalo se, že by podle alternativního výkladu již náleželo nemocenské.

Důležité:

Právní úprava mimořádného příspěvku při nařízené karanténě přináší zásadní moment při poskytování peněžitých dávek v nemoci. Váže totiž nárok na příspěvek zjednodušeně řečeno pouze na určitý případ diagnózy (nařízené karantény nebo covidové diagnózy, která znamená izolaci). S tím doposud právní úprava nikdy nepracovala, diagnóza nesmí být jako údaj o zdravotním stavu sdělována zaměstnavateli; sděluje se však informace o karanténě či izolaci.

Současně je však nutné zajistit v co největší míře automatizovaný přenos informace o DPN s izolací, aby s ní mohl zaměstnavatel pracovat tak, že některé případy přiznání příspěvku půjdou řešit také automatizovaně – resp. bez konkrétního dotazování a dokládání, pouze na základě informací z elektronických služeb ČSSZ.

Informace o tom, že vystavená DPN je tzv. „covidová“, tedy v režimu izolace, vychází z posouzení lékaře, jehož výsledkem je použití definované diagnózy. Současně může lékař příznak izolace vyplnit na eNeschopence stejným způsobem jako to již rok dělá u vystavování karanténních eNeschopenek. ČSSZ zajistila technické řešení, které zajistí automatické doplnění příznaku izolace k eNeschopenkám, u kterých byla použita některá z dohodnutých diagnóz. Díky tomu zaměstnavatel obdrží informaci o tom, že u jeho zaměstnance v DPN jde o případ izolace.